TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI
UNII EUROPEJSKIEJ

Wyroki Trybunału w sprawach C-442/23 | Polska/Parlament i Rada (Cele sektora LULUCF), C-444/23 | Polska/Parlament i Rada (Wzmocnienie norm emisji dla samochodów), C-445/23 | Polska/Parlament i Rada (Przedłużenie rezerwy stabilności rynkowej), C-451/23 | Polska/Parlament i Rada (Cele dla sektorów objętych rozporządzeniem ESR), C-505/23 | Polska/Parlament i Rada (Uprawnienia do emisji w budownictwie i transporcie drogowym), C-512/23 | Polska/Parlament i Rada (Mechanizm dostosowywania cen na granicach z uwzględnieniem emisji CO_2) i C-771/23 | Polska/Parlament i Rada (Efektywność energetyczna)

Komunikat prasowy nr 163/26

Luksemburg, 12 listopada 2026 r.

Emisje gazów cieplarnianych: Trybunał oddalił siedem skarg wniesionych przez Polskę przeciwko szeregowi aktów z pakietu legislacyjnego „Gotowi na 55”

Aby ograniczyć do 2030 r. emisje gazów cieplarnianych w Unii Europejskiej o co najmniej 55 % w porównaniu z poziomami z 1990 r. i osiągnąć do 2050 r. neutralność klimatyczną, Unia przyjęła szereg środków legislacyjnych składających się na pakiet „Gotowi na 55”.

Polska wniosła do Trybunału Sprawiedliwości skargi o stwierdzenie nieważności siedmiu aktów wchodzących w skład tego pakietu, a mianowicie:

1) rozporządzenia ustanawiającego dla państw członkowskich wiążące cele na 2030 r. w zakresie pochłaniania netto gazów cieplarnianych w sektorze użytkowania gruntów, zmiany użytkowania gruntów i leśnictwa[1] (zwanym dalej „sektorem LULUCF”)[2];

2) rozporządzenia zaostrzającego normy emisji CO_2 mające zastosowanie dla nowych samochodów osobowych i nowych lekkich pojazdów użytkowych[3], przewidujące w szczególności 100 % redukcji tych emisji na poziomie unijnego parku pojazdów począwszy od 2035 r.[4];

3) decyzji przedłużającej do 2030 r. podwojenie określonej procentowo oraz minimalnej liczby uprawnień, które mają zostać umieszczone w rezerwie stabilności rynkowej na potrzeby unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych[5] [6];

4) rozporządzenia wzmacniającego wiążące cele dotyczące rocznej redukcji emisji gazów cieplarnianych nałożone na państwa członkowskie w poszczególnych sektorach[7], w szczególności w transporcie drogowym, budownictwie, rolnictwie i gospodarce odpadami[8];

5) dyrektywy zmieniającej unijny system handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych[9], w szczególności poprzez rozszerzenie jego zakresu na transport morski oraz wprowadzenie odrębnego systemu dla emisji związanych ze zużyciem paliw w sektorach budownictwa i transportu drogowego[10];

6) rozporządzenia ustanawiającego mechanizm dostosowania cen na granicach z uwzględnieniem emisji dwutlenku węgla[11], mającego na celu objęcie niektórych towarów importowanych do Unii z państw trzecich opłatą za emisję gazów cieplarnianych[12];

7) dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej[13], w której określono m.in. wspólny unijny cel zmniejszenia zużycia energii do 2030 r. i nałożono na państwa członkowskie obowiązki w zakresie oszczędności energii[14].

Polska uważała w szczególności, że zakwestionowane przez nią akty miały przede wszystkim charakter fiskalny lub wpływały na ogólną strukturę jej zaopatrzenia w energię, w związku z czym powinny były zostać przyjęte na podstawie art. 192 ust. 2 akapit pierwszy lit. a) i c) TFUE, który nakłada wymóg jednomyślności podczas głosowania w Radzie Unii Europejskiej.

W ogłoszonych dzisiaj wyrokach **Trybunał oddalił wszystkie wniesione przez Polskę skargi.**

W pierwszej kolejności Trybunał zwrócił uwagę, że podstawę prawną każdego z zaskarżonych aktów należy ustalać na podstawie obiektywnych elementów, które mogą zostać poddane kontroli sądowej, a w szczególności na podstawie celu i treści danego aktu. W tym względzie Trybunał wyjaśnił, że do tych czynników nie należy prawdopodobny skutek rozpatrywanego aktu, ponieważ taka ocena ma siłą rzeczy spekulacyjny charakter i jedynie analiza przeprowadzana a posteriori pozwoliłaby poznać rzeczywiste i konkretne skutki tego aktu.

Aby określić właściwą podstawę prawną, należy również uwzględnić kontekst, w jaki akt ten się wpisuje, ponieważ może on rzucić światło na cel, do którego dążył prawodawca Unii, zwłaszcza wówczas, gdy akt ten zmienia uregulowania już istniejące, co ma miejsce w przypadku niemal wszystkich zaskarżonych w tych sprawach aktów. W takich przypadkach należy uwzględnić cel i treść istniejących już uregulowań. Natomiast ze względu na to, że analiza podstawy prawnej rozpatrywanego aktu powinna zostać przeprowadzana w sposób autonomiczny, podstawa prawna przyjęta przy uchwalaniu aktu doń analogicznego wcale nie musi mieć znaczenia dla tego rozpatrywanego aktu.

W tych okolicznościach Trybunał stwierdził, że żaden z siedmiu zaskarżonych aktów nie ma za główny cel znaczącego wpłynięcia na wybór państwa członkowskiego pomiędzy różnymi źródłami energii oraz na ogólną strukturę jego zaopatrzenia w energię. **Sześć z nich wchodzi w zakres unijnej polityki ochrony środowiska**, ponieważ ich głównym celem jest sprostanie wyzwaniom klimatycznym i środowiskowym, przed którymi stoi Unia, oraz realizacja celów porozumienia paryskiego[15] Jeśli chodzi o **dyrektywę w sprawie efektywności energetycznej**, powinna była zostać przyjęta na podstawie art. 194 ust. 2 TFUE ze względu na to, że zawarte w niej przepisy mają przede wszystkim na celu zwiększenie efektywności energetycznej w Unii, co **wchodzi w zakres polityki energetycznej Unii.**

Wszystkie te siedem aktów prawnych mogło zatem zostać przyjętych w ramach zwykłej procedury prawodawczej[16], w ramach której Parlament Europejski i Rada podejmują decyzje wspólnie, przy czym Rada podejmuje je większością kwalifikowaną.

W tym kontekście Trybunał podkreślił, że **wyjątki od tej zwykłej procedury należy interpretować w sposób ścisły.** Okoliczność polegająca na tym, że środek dotyczący ochrony środowiska lub energetyki może wywoływać skutki pośrednie lub dodatkowe w dziedzinach innych niż ta, w której realizowany jest jego główny cel, nie wystarcza do tego, aby uzasadnić zastosowanie takiego wyjątku.

W drugiej kolejności Trybunał wyjaśnił, że **zasada solidarności energetycznej**[17], na którą powołała się Polska, ma zastosowanie wyłącznie do aktów Unii z dziedziny energetyki. Nie można zatem skutecznie powoływać się na nią w celu zakwestionowania aktów, które – tak jak niemal wszystkie zaskarżone akty – wchodzą w zakres polityki ochrony środowiska.

Zasada ta stanowi szczególny wyraz **ogólnej zasady solidarności**, która jest jedną z podstawowych zasad prawa Unii. Wiąże się ona z istnieniem wzajemnych zobowiązań w zakresie solidarności między Unią a państwami członkowskimi, a także między samymi państwami. Nakłada ona również na instytucje Unii obowiązek wyważenia interesów poszczególnych państw członkowskich oraz interesów Unii jako całości, **co nie wyklucza jednak możliwości, że dany akt Unii może mieć negatywne konsekwencje dla niektórych państw członkowskich.** W tym względzie Trybunał zwrócił uwagę, że prawodawca unijny uwzględnił interesy państw członkowskich, w szczególności ze względu na to, iż przewidział szczególne środki wyrównawcze, zwłaszcza w ramach Społecznego Funduszu Klimatycznego.

W trzeciej kolejności, Trybunał nie przyjął podniesionych przez Polskę argumentów, zgodnie z którymi niektóre z zaskarżonych aktów mają mieć negatywny wpływ na dobrobyt narodów Unii, w szczególności ze względu na ich skutki gospodarcze i społeczne, takie jak wzrost cen energii i utrata miejsc pracy. Trybunał przypomniał, że w art. 3 TUE, na który powołała się Polska, określonych zostało kilka zasadniczych celów Unii, do których, oprócz dobrobytu narodów i spójności między państwami członkowskimi, należą zrównoważony rozwój i ochrona środowiska, przy czym nie określono hierarchii między nimi. Cele te muszą być realizowane poprzez politykę i działania Unii oraz państw członkowskich. **Przepisu tego nie można zatem** – w odróżnieniu od szczegółowych przepisów Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), które konkretyzują wymienione w nim ogólne cele – **powoływać w celu zakwestionowania legalności aktu Unii.**

W czwartej kolejności, Trybunał uznał, że **zaskarżone akty są zgodne z zasadą proporcjonalności.** Trybunał zwrócił uwagę, że w dziedzinach, których dotyczą niniejsze sprawy, a które wiążą się z dokonywaniem złożonych wyborów politycznych, gospodarczych lub technicznych, **prawodawca Unii dysponuje szerokim zakresem uznania.** W związku z tym zakwestionowana może zostać zgodność z prawem tylko takiego środka, który jest oczywiście nieodpowiedni w stosunku do zamierzonego w nim celu. Ani zaś wybory dokonane przez prawodawcę Unii przy przyjmowaniu zaskarżonych aktów, ani szczegółowe zasady ich stosowania nie mogą być uznane za oczywiście nieodpowiednie w tym względzie.

W piątej kolejności, Trybunał odrzucił również podniesione przez Polskę zarzuty dotyczące naruszenia zasady równego traktowania. Różnice w traktowaniu, na które zwróciła uwagę Polska[18], uwzględniają bowiem w szczególności obecne wyniki każdego państwa członkowskiego w zakresie redukcji emisji gazów cieplarnianych w sektorze LULUCF, a także jego zdolność do poprawy tych wyników. Wynikają one również z faktu, że pewne instalacje muszą samodzielnie ponosić koszty związane z unijnym systemem handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych, podczas gdy inne mogą je bezpośrednio przerzucić na konsumentów końcowych. Te różnice w traktowaniu wynikają zatem z obiektywnych różnic między rozpatrywanymi sytuacjami i nie uchybiają zasadzie równego traktowania.

UWAGA: Celem skargi o stwierdzenie nieważności jest doprowadzenie do uznania za nieważne aktów instytucji, organów i jednostek organizacyjnych Unii, które są sprzeczne z prawem Unii. Państwa członkowskie, instytucje europejskie oraz jednostki mogą, w zależności od przypadku, wnieść skargę o stwierdzenie nieważności do Trybunału Sprawiedliwości lub do Sądu. Jeżeli skarga jest zasadna, stwierdza się nieważność aktu. Instytucja, której to dotyczy, powinna zaradzić ewentualnej próżni prawnej spowodowanej nieważnością tego aktu.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości. Przedstawienie okoliczności faktycznych i prawnych odnosi się do rozpatrywanego okresu i opiera się na aktach spraw.

Pełny tekst oraz, w stosownym przypadku, streszczenie wyroków (C-442/23, C-444/23, C-445/23, C-451/23, C-505/23, C-512/23 i C-771/23) są publikowane na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Jarosław Zasada ✆ (+352) 4303 2793.

Nagranie wideo z ogłoszenia wyroków jest dostępne na „Curia Web TV ” oraz w „ European Broadcasting Service ”
✆ (+32) 22964106.

Pozostańmy w kontakcie!!

[1] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/839 z dnia 19 kwietnia 2023 r. w sprawie zmiany rozporządzenia (UE) 2018/841 w odniesieniu do zakresu stosowania, uproszczenia przepisów dotyczących sprawozdawczości i zgodności oraz określenia celów państw członkowskich na 2030 r., a także zmiany rozporządzenia (UE) 2018/1999 w odniesieniu do poprawy monitorowania, sprawozdawczości, śledzenia postępów i przeglądu.

[2] Sprawa C-442/23.

[3] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/851 z dnia 19 kwietnia 2023 r. w sprawie zmiany rozporządzenia (UE) 2019/631 w odniesieniu do wzmocnienia norm emisji CO_2 dla nowych samochodów osobowych i dla nowych lekkich pojazdów użytkowych zgodnie z ambitniejszymi celami klimatycznymi Unii.

[4] Sprawa C-444/23.

[5] Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/852 z dnia 19 kwietnia 2023 r. w sprawie zmiany decyzji (UE) 2015/1814 w odniesieniu do liczby uprawnień, które mają zostać umieszczone w rezerwie stabilności rynkowej na potrzeby unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych do 2030 r.

[6] Sprawa C-445/23.

[7] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/857 z dnia 19 kwietnia 2023 r. zmieniające rozporządzenie (UE) 2018/842 w sprawie wiążących rocznych redukcji emisji gazów cieplarnianych przez państwa członkowskie od 2021 r. do 2030 r. przyczyniających się do działań na rzecz klimatu w celu wywiązania się z zobowiązań wynikających z porozumienia paryskiego oraz zmieniające rozporządzenie (UE) 2018/1999.

[8] Sprawa C-451/23.

[9] Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/959 z dnia 10 maja 2023 r. zmieniająca dyrektywę 2003/87/WE ustanawiającą system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych w Unii oraz decyzję (UE) 2015/1814 w sprawie ustanowienia i funkcjonowania rezerwy stabilności rynkowej dla unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych.

[10] Sprawa C-505/23.

[11] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/956 z dnia 10 maja 2023 r. ustanawiające mechanizm dostosowywania cen na granicach z uwzględnieniem emisji CO_2.

[12] Sprawa C-512/23.

[13] Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1791 z dnia 13 września 2023 r. w sprawie efektywności energetycznej.

[14] Sprawa C-771/23.

[15] Porozumienie paryskie.

[16] Na podstawie art. 192 ust. 1 TFUE, w związku z art. 194 ust. 2 TFUE.

[17] Przewidziana w art. 194 ust. 1 TFUE.

[18] W sprawach C-442/23 i C-505/23.